

Policy Note

2014 / 1

Το υπόδειγμα της κοινωνικής επιχείρησης για εγγυημένη απασχόληση στις Ηνωμένες Πολιτείες

Της **Pavlina R. Tcherneva**

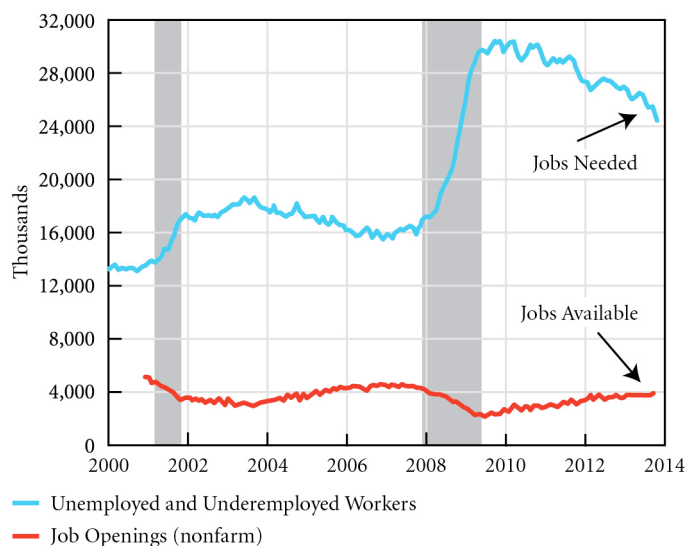
Η πρόταση για εγγυημένη απασχόληση συμβάλλει στη μακροοικονομική σταθερότητα και εξασφαλίζει ένα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Ωστόσο, παρά τα οικονομικά και ηθικά πλεονεκτήματα αυτής της πολιτικής, το πρόγραμμα πολύ συχνά απορρίπτεται λόγω ανησυχιών σχετικά με τη διαχείρισή του. Πώς θα εφαρμοστεί το πρόγραμμα; Ποιος θα δημιουργήσει τις θέσεις εργασίας; Μπορεί να λειτουργήσει για κάθε άνεργο που επιθυμεί να εργαστεί; Το παρόν σημείωμα πολιτικής φιλοδοξεί να αντιμετωπίσει αυτές τις ανησυχίες με την ανάπτυξη μιας πρότασης για εγγυημένη απασχόληση στις Ηνωμένες Πολιτείες μέσω του τομέα της κοινωνικής επιχείρησης, ο οποίος περιλαμβάνει μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και αναδυόμενες μη κερδοσκοπικές κοινωνικές επιχειρήσεις (βλ. Tcherneva 2012A).

Προσδιορίζοντας το πρόβλημα

Το πρόβλημα είναι ουσιαστικό. Δεν είναι απλώς πρόβλημα της σημερινής οικονομικής κρίσης. Είναι μόνιμο πρόβλημα. Υπάρχουν πάντα άνθρωποι που είναι πρόθυμοι να εργαστούν, αλλά δεν μπορούν να βρουν δουλειά στον ιδιωτικό τομέα επειδή οι

επιχειρήσεις δεν επιθυμούν να τους προσλάβουν. Δεν υπάρχουν αρκετές θέσεις εργασίας για όλους εκείνους που θέλουν να εργαστούν ακόμα και σε περιόδους ραγδαίας οικονομικής ανάπτυξης. Σήμερα, ο αριθμός των ανθρώπων που επιθυμούν να εργαστούν, αλλά δεν μπορούν να βρουν θέση απασχόλησης, ξεπερνά τα 24 εκατομμύρια. Ο αριθμός των επίσημα ανέργων ανέρχεται σε 10,4 εκατομμύρια και της κρυφής ανεργίας σε 13,9 εκατομμύρια (άνθρωποι που είναι πρόθυμοι να εργαστούν, αλλά δεν υπολογίζονται ως άνεργοι ή εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις πλήρους απασχόλησης) (Σχήμα 1).

Figure 1 Number of Unemployed and Underemployed Workers versus Number of Job Openings (in thousands)

Note: Shaded areas indicate US recessions. "Unemployed" includes both the officially unemployed and those who are not counted in the labor force but want a job. "Underemployed" includes those working part time for economic reasons (slack business conditions or the lack of full-time work).

Source: Federal Reserve Bank of St. Louis, FRED database

Το ίδιο το σημάδι της ανεργίας αποτελεί εμπόδιο στην πρόσληψη. Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι εργοδότες εξισώνουν εννέα μήνες ανεργίας με τέσσερα χρόνια χαμένης εργασιακής εμπειρίας (Eriksson και Rooth 2014). Έτσι, η ανεργία αναπαράγει το πρόβλημα της μη απασχολησιμότητας, τροφοδοτώντας την ανοδική τάση της μακροχρόνιας ανεργίας που λαμβάνει χώρα εδώ και μερικές δεκαετίες, ενώ συσσωρεύεται το οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό κόστος.¹

Είναι σημαντικό όταν εξετάζεται το πρόβλημα της ανεργίας να τονίζεται η μακροχρόνια τάση της ανεργίας. Ο στόχος είναι να βρεθεί μια λύση για την ανεργία τόσο σε περιόδους

¹ Στις Ηνωμένες Πολιτείες, το κόστος που σχετίζεται μόνο από την απώλεια παραγωγής για το 2011 έχει υπολογιστεί σε περίπου 10 δισεκατομμύρια δολάρια ανά ημέρα (Mitchell 2012).

ύφεσης όσο και σε περιόδους οικονομικής επέκτασης. Οι οικονομολόγοι έχουν την τάση να εξετάζουν μια σειρά προτάσεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας όταν η οικονομία βρίσκεται σε κάμψη, αλλά από τη στιγμή που η οικονομία ανακάμπτει και η ανεργία φτάνει σε κάποιο συμφωνηθέν όριο (η Ομοσπονδιακή Τράπεζα έχει θέσει το όριο στο 6,7% (Weidner και Williams 2011), το πρόβλημα με τους υπόλοιπους ανέργους ξεχνιέται πολύ γρήγορα.

Είναι καιρός να αναπροσανατολιστεί η εστίαση της πολιτικής από τη δημιουργία θέσεων εργασίας για τους σημερινούς ανέργους με τη μόνιμη δημιουργία θέσεων εργασίας για τους ανέργους. Στην πραγματικότητα, ούτε ο ιδιωτικός τομέας ούτε η συμβατική αναπτυξιακή δημοσιονομική πολιτική μπορεί να εκπληρώσει αυτή την αποστολή (Tcherneva 2012B , 2013a). Η εγγυημένη απασχόληση παρέχει ολοκληρωμένη λύση στο πρόβλημα της ανεργίας.

Το πρόγραμμα εγγυημένης απασχόλησης έχει συζητηθεί εκτενώς στη βιβλιογραφία (π.χ., Kaboub 2007). Προσφέρει μακροπρόθεσμα λύση στο πρόβλημα της ανεργίας μέσω της θέσπισης ενός ομοσπονδιακά χρηματοδοτούμενου, αλλά τοπικά διαχειριζόμενου προγράμματος, το οποίο εξασφαλίζει ευκαιρίες απασχόλησης σε όποιο άτομο είναι έτοιμο, πρόθυμο και ικανό να εργαστεί σε κάποιο δημόσιο έργο με βασικό μισθό. Υπάρχουν πολλά σχέδια εφαρμογής για ένα τέτοιο πρόγραμμα. Το παρόν σημείωμα πολιτικής προτείνει ότι, στις Ηνωμένες Πολιτείες, το πρόγραμμα θα μπορούσε να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά μέσω του τομέα των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Ο τομέας των κοινωνικών επιχειρήσεων δημιουργεί θέσεις εργασίας, όχι η ομοσπονδιακή κυβέρνηση

Η εγγυημένη απασχόληση αποτελεί ένα δίκτυο ασφαλείας για την απασχόληση. Δεν έχει σχεδιαστεί προκειμένου να αντικαταστήσει τα υπάρχοντα στηρίγματα κοινωνικής πρόνοιας, συμπεριλαμβανομένων των παραδοσιακών συστημάτων ασφάλισης ανεργίας (υπό αυτή την έννοια, η συμμετοχή στην εγγυημένη απασχόληση είναι εθελοντική), ούτε είναι ασυμβίβαστη ή αποτελεί αντικατάσταση της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Αντιθέτως, το ρυθμιστικό απόθεμα, που είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της, καθιστά την εγγυημένη απασχόληση συμβιωτική και αλληλοεξαρτώμενη με τη δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα (περισσότερα παρακάτω).

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση χρηματοδοτεί το πρόγραμμα, αλλά οι μη κερδοσκοπικές κοινωνικές επιχειρήσεις και οι παραδοσιακές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις προτείνουν, διαχειρίζονται και υλοποιούν τα έργα. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την ήδη υπάρχουσα υποδομή για την έναρξη του προγράμματος. Μετατρέπουμε τα γραφεία ανεργίας που υπάρχουν σε όλη τη χώρα σε «γραφεία ευρέσεως εργασίας» και τα αφήνουμε να δηλώσουν όλους τους ανέργους που επιθυμούν να εργαστούν στον κοινωνικό τομέα με ένα βασικό μισθό (π.χ. με ένα μισθό που καλύπτει τις βασικές ανάγκες διαβίωσης). Επιτρέπουμε στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και στις μη κερδοσκοπικές κοινωνικές επιχειρήσεις να προσλάβουν εργαζόμενους από τους

δηλωμένους ανέργους στα γραφεία ευρέσεως εργασίας προκειμένου να εμπλακούν στο είδος των δραστηριοτήτων που ήδη εκτελούν αυτές οι ομάδες.

Γιατί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και κοινωνικές επιχειρήσεις;

Ο τομέας των μη κερδοσκοπικών οργανισμών και των κοινωνικών επιχειρήσεων παράγει πρωτότυπες, καινοτόμες και βιώσιμες λύσεις σε φαινομενικά δυσεπίλυτα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα τα οποία δεν κατάφερε να λύσει ο ιδιωτικός τομέας. Η αποστολή και ο λόγος της ύπαρξής τους είναι να δημιουργούν κοινωνική αξία και να αντιμετωπίζουν πολύ συγκεκριμένα προβλήματα, όπως η φτώχεια, η πείνα, η έλλειψη στέγης, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος, ο μαρασμός της κοινότητας, ανεπαρκή φροντίδα και εκπαίδευση για όλους. Το έργο που εκτελεί ο τομέας των κοινωνικών επιχειρήσεων αποτελεί φωτεινό σημείο σε πολλές οικονομίες σήμερα, καθώς προσπαθεί να καλύψει τις ανάγκες που ο ιδιωτικός τομέας και οι απηρχαιωμένες κυβερνητικές πολιτικές δεν μπόρεσαν να αντιμετωπίσουν.

Ακολουθούν μερικά από τα βασικά χαρακτηριστικά του τομέα των κοινωνικών επιχειρήσεων, που τον καθιστούν ιδιαίτερα κατάλληλο για τη λειτουργία ενός προγράμματος εγγυημένης απασχόλησης στις Ηνωμένες Πολιτείες με τρόπο που ενισχύει τη συμμετοχική δημοκρατία, την ατομική πρωτοβουλία και την επιχειρηματικότητα:

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις έχουν δημιουργηθεί εθελοντικά και διοικούνται από ομάδες πολιτών. Ως αποτέλεσμα, ενώ μπορούν να λαμβάνουν επιχορηγήσεις και δωρεές από τις δημόσιες αρχές ή ιδιωτικές εταιρείες, οι κοινωνικές επιχειρήσεις απολαμβάνουν υψηλό βαθμό αυτονομίας . . .

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι το αποτέλεσμα μιας πρωτοβουλίας πολιτών που αφορούν άτομα που ανήκουν σε μια κοινότητα ή σε μια ομάδα που έχουν μια κοινή ανάγκη ή έναν κοινό σκοπό. Με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, θα πρέπει να διατηρήσουν αυτή τη διάσταση. Τα δικαιώματα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων ανήκουν σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συνήθως με βάση την αρχή «ένα μέλος, μία ψήφος». Αν και οι ιδιοκτήτες του κεφαλαίου στις κοινωνικές επιχειρήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, η εξουσία για τη λήψη αποφάσεων δεν βασίζεται στην ιδιοκτησία του κεφαλαίου.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι συμμετοχικού χαρακτήρα, στο βαθμό που αυτοί που επηρεάζονται από τις δραστηριότητες (οι χρήστες των υπηρεσιών των κοινωνικών επιχειρήσεων) εκπροσωπούνται και συμμετέχουν στη διαχείριση των δραστηριοτήτων. Σε πολλές περιπτώσεις, ένας από τους στόχους είναι η ενίσχυση της δημοκρατίας στο τοπικό επίπεδο μέσω οικονομικών δραστηριοτήτων.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν οργανισμούς που απαγορεύουν εντελώς τη διανομή των κερδών και οργανισμούς, όπως οι συνεταιρισμοί, οι οποίοι μπορούν να διανέμουν τα κέρδη τους μόνο έως ένα βαθμό. Ως εκ τούτου, οι κοινωνικές επιχειρήσεις αποφεύγουν την συμπεριφορά της μεγιστοποίησης του κέρδους, καθώς αφορούν περιορισμένη διανομή των κερδών.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις επιδιώκουν ρητά να ωφελήσουν την κοινότητα ή μια συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων. Με αυτόν τον τρόπο, προωθούν είτε άμεσα είτε έμμεσα την έννοια της κοινωνικής ευθύνης στο τοπικό επίπεδο. (OECD 2006).

Ωστόσο, η παροχή συστηματικών λύσεων στα κοινωνικά προβλήματα εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και τις κοινωνικές επιχειρήσεις για δύο λόγους: (1) οι υπηρεσίες που προσφέρουν πάσχουν μονίμως από το πρόβλημα της επαρκούς χρηματοδότησης και (2) αντιμετωπίζουν διαρκώς το πρόβλημα της έλλειψης επαρκούς προσωπικού. Η εγγυημένη απασχόληση δίνει λύση και στα δύο αυτά προβλήματα—παρέχει χρηματοδότηση, καθώς και εργατικό προσωπικό.

Παρά ταύτα, ενώ η αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων που προκύπτουν από την ανεργία και την υποαπασχόληση είναι μέσα στα όρια των μη κερδοσκοπικών οργανισμών και των κοινωνικών επιχειρήσεων, η επίτευξη της πλήρους απασχόλησης δεν αποτελεί στόχο τους. Με τη διατύπωση της εξάλειψης της ακούσιας ανεργίας ως κοινωνικό στόχο που κυμαίνεται στο ίδιο επίπεδο με την εξάλειψη του φαινομένου των αστέγων και της πείνας, και την ενδυνάμωση των μη κερδοσκοπικών οργανισμών και των κοινωνικών επιχειρήσεων προκειμένου να συμβάλλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου, η εγγυημένη απασχόληση θα εκπληρώσει το στόχο της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για την εγγύηση αξιοπρεπούς εργασίας σε όλους όσους επιθυμούν να εργαστούν (Ηνωμένα Έθνη 1948). Ο ίδιος ο στόχος της επίτευξης της πλήρους απασχόλησης σε μακροπρόθεσμο πλαίσιο παράγει κοινωνική αξία που εξυπηρετεί το δημόσιο σκοπό. Η πρόταση για εγγυημένη απασχόληση συνιστά βιώσιμη λύση στο πρόβλημα της ανεργίας. Με την αξιοποίηση της ενέργειας των κοινωνικών επιχειρήσεων, ο συγκεκριμένος τομέας μετουσιώνεται σε θεσμό ικανό να παρέχει πραγματική πλήρη απασχόληση σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Για την επίτευξη αυτού του έργου, η πολιτική μπορεί να κάνει τρία πράγματα:

(1) Να συνενώσει τους διάφορους κοινωνικούς στόχους του κοινωνικού τομέα γύρω από την παροχή θέσεων εργασίας για εκείνους που επιθυμούν να εργαστούν. Να επιτρέψει στους ανέργους να συμμετάσχουν στην ίδια τη διαδικασία της κοινωνικής παροχής με την εγγύηση μια θέσης εργασίας στον εν λόγω τομέα σε οποιοδήποτε άτομο είναι έτοιμο, πρόθυμο και ικανό να εργαστεί.

(2) Να ενδυναμώσει τις κοινωνικές επιχειρήσεις που λειτουργούν ήδη με επιτυχία. Δεν

υπάρχει καμία ανάγκη να εφεύρουμε νέους τύπους έργων. Αυτό που χρειάζεται είναι να επιτρέψουμε στις κοινωνικές επιχειρήσεις να μπορούν να κάνουν περισσότερα από αυτά που ήδη κάνουν.

(3) Να αναπαράγει ήδη επιτυχημένα μοντέλα απασχόλησης σε μέρη όπου δεν υπάρχουν τέτοιοι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί ή κοινωνικές επιχειρήσεις.

Οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και πολλές κοινωνικές επιχειρήσεις έχουν αντικυκλική επίδραση

Ένα βασικό χαρακτηριστικό του τομέα των κοινωνικών επιχειρήσεων είναι ότι ένα μεγάλο μέρος των εργασιών τους έχει αντικυκλική επίδραση, κάτι που επιτρέπει στον μηχανισμό του ρυθμιστικού αποθέματος της εγγυημένης απασχόλησης να λειτουργεί αποτελεσματικά (Mitchell 1998).

Όταν οι οικονομίες παραπαίουν, οι ανάγκες των κοινοτήτων πολλαπλασιάζονται και τα κοινωνικά προβλήματα αυξάνονται. Τότε ακριβώς είναι η στιγμή που ο κοινωνικός τομέας θα πρέπει να εκτελεί μεγαλύτερο έργο και που χρειάζεται επιπλέον εργατικά χέρια. Τότε είναι επίσης η στιγμή για την επέκταση της εγγυημένης απασχόλησης. Αυτοί που έχασαν τις δουλειές τους θα μεταφερθούν τώρα από τον ιδιωτικό τομέα στον κοινωνικό τομέα της απασχόλησης, αντί από την απασχόληση στην ανεργία. Δεδομένου ότι έχουμε να κάνουμε με εγγυημένη απασχόληση, το πρόγραμμα είναι επίσης ανοικτό σε νεοεισερχόμενους και σε όποιον επιθυμεί να εργαστεί στον κοινωνικό τομέα για ένα βασικό μισθό.

Όταν οι οικονομίες ανακάμπτουν, ορισμένα κοινωνικά προβλήματα μειώνονται, οι δαπάνες για τα προγράμματα συρρικνώνονται, απαιτούνται λιγότεροι εργαζόμενοι, και πολλοί καταλήγουν σε καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα. Ωστόσο, επειδή οι κοινωνικές ανάγκες εξακολουθούν να υφίστανται, ο μη κερδοσκοπικός τομέας είναι ιδανικός για την εξασφάλιση θέσεων εργασίας σε εκείνους που δεν έχουν ωφεληθεί από την ανάπτυξη της οικονομίας. Σε αντίθεση με τα συμβατικά προγράμματα τόνωσης της οικονομίας, το έργο των μη κερδοσκοπικών οργανισμών και των κερδοσκοπικών επιχειρήσεων δεν εξαφανίζεται κατά τη διάρκεια μιας επέκτασης της οικονομίας.

Προσαρμόζοντας την απασχόληση στον εργαζόμενο

Μια κοινή ανησυχία είναι ότι δεν υπάρχει αρκετή παραγωγική εργασία για όλους. Η εμπειρία των προγραμμάτων του New Deal στις Ηνωμένες Πολιτείες την περίοδο της Μεγάλης Ύφεσης και του σχεδίου Jefes στην Αργεντινή την περίοδο της κρίσης του 2001 δείχνουν ότι τέτοιου είδους προγράμματα μπορεί να οργανωθούν και να λειτουργήσουν μέσα σε τέσσερις ή έξι μήνες και ότι χρήσιμες δουλειές μπορεί να γίνουν

ακόμη και από τους λιγότερο ειδικευμένους και λιγότερο μορφωμένους πολίτες (Tcherneva 2013b).

Ο δημόσιος τομέας μπορεί να ξεκινήσει μεγάλα δημόσια έργα σήμερα και να ανοικοδομήσει τις καταρρέουσες υποδομές των ΗΠΑ. Ωστόσο, ενώ αυτό αποτελεί ένα κρίσιμο στρατηγικό στόχο της πολιτικής που απαιτεί άμεση προσοχή, τα δημόσια έργα συγκροτούν στην πραγματικότητα μια μάλλον αδέξια μέθοδο για την παροχή θέσεων εργασίας σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Η οικοδόμηση μιας γέφυρας δεν είναι πάντα η καλύτερη λύση για την απασχόληση ανέργων. Είναι πολύ πιο κατάλληλο να βρεθεί στοχευμένη και άμεση απασχόληση σε έναν τομέα που είναι ήδη αντικυκλικός, όπως ο τομέας των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Δεδομένου ότι η εγγυημένη απασχόληση εγγυάται δουλειά για όλους με ένα βασικό μισθό, ανεξάρτητα από την ικανότητα ή το επίπεδο εκπαίδευσης του εργαζομένου, το πρόγραμμα θα προσαρμόζει την απασχόληση στον εργαζόμενο (αντί να προσαρμόζεται ο εργαζόμενος στην εργασία). Ένας τρόπος να γίνει αυτό είναι, μετά την αξιολόγηση των αναγκών και των πόρων μιας κοινότητας, να επιτραπεί στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και στις κοινωνικές επιχειρήσεις, και μέσω αυτών στους ίδιους τους άνεργους, να προτείνουν τη δουλειά που θέλουν να κάνουν σε αυτές τις κοινότητες. Όπως περιγράφεται παραπάνω, αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίον ήδη λειτουργεί ο τομέας των κοινωνικών επιχειρήσεων. Η λειτουργία του προγράμματος εγγυημένης απασχόλησης μέσω αυτού του τομέα θα αποτελούσε μια πραγματική πολιτική από τα κάτω προς τα πάνω, που τροφοδοτείται από τις κοινότητες, τις τοπικότητες και τα ίδια τα άτομα.

Το πρόγραμμα εγγυημένης απασχόλησης θα προσφέρει εργασία και χρηματοδότηση στα προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί για να εξυπηρετούν κάποιο δημόσιο σκοπό και να αντιμετωπίζουν κάποιο σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα. Μια βασική διαδικασία επιθεώρησης για τις επιχορηγήσεις θα μπορούσε να εγκρίνει ή να απορρίπτει αυτά τα έργα, με βάση τις ίδιες κατευθυντήριες γραμμές που υπάρχουν ήδη για τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Τι είδους θέσεις εργασίας;

Οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και οι κοινωνικές επιχειρήσεις λειτουργούν ήδη προκειμένου να προσφέρουν βιώσιμες και χαμηλού κόστους λύσεις στα κοινωνικά προβλήματα που ταλανίζουν τις οικονομικά υποβαθμισμένες περιοχές στη χώρα μας, μέσω έργων όπως κοινοτικές κλινικές, υπηρεσίες βετεράνων του στρατού, προγράμματα καθοδήγησης της νεολαίας, κ.ο.κ. Πολλοί άνθρωποι στηρίζουν τις κοινοτικές πρωτοβουλίες αειφόρου γεωργίας, εργάζονται για να αντιμετωπίσουν τη διπλή πρόκληση της έλλειψης στέγης και του AIDS, παρέχουν ευκαιρίες για πρακτική άσκηση σε νέους υψηλού κινδύνου ή ανακαινίζουν και ομορφαίνουν παραμελημένους αστικούς χώρους.

Σκεφτείτε μόνο ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουν αμέτρητες κοινότητες των ΗΠΑ: το πρόβλημα της πρόσβασης στα τρόφιμα. Πολλές αγροτικές και αστικές περιοχές εξαρτώνται από τα βενζινάδικα ή τα ψιλικάτζίδικα για τρόφιμα. Δεν υπάρχουν κήποι, λαϊκές αγορές ή άλλες πηγές φρέσκων προϊόντων. Οι περιοχές που πλήττονται από την επισιτιστική ανασφάλεια εμφανίζουν επίσης υψηλά ποσοστά ασθενειών και άλλα κοινωνικά προβλήματα. Η αντιμετώπιση και μόνο αυτού του προβλήματος θα μπορούσε να δημιουργήσει εκατομμύρια θέσεις εργασίας στις ΗΠΑ.

Η χρηματοδότηση του προγράμματος

Το πρόγραμμα θα είναι οικονομικά βιώσιμο σε μακροπρόθεσμο χρονικό πλαίσιο εάν η ομοσπονδιακή κυβέρνηση αναλάβει τη χρηματοδότηση.² Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, ωστόσο, δεν χρειάζεται να χρηματοδοτεί το συνολικό κόστος αυτών των έργων. Πολλοί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί και κοινωνικές επιχειρήσεις διαθέτουν έχουν ήδη κάποιους πόρους και, όπως έγινε στην περίπτωση της Αργεντινής το 2002, η κυβέρνηση θα μπορούσε να δεσμευτεί για την καταβολή 60% έως 80% του συνολικού κόστους των έργων (Tcherneva 2013b). Οι επιχειρήσεις του κοινωνικού τομέα θα εξασφαλίσουν το υπόλοιπο είτε με την άντληση κεφαλαίων από ιδιώτες χορηγούς είτε με την παροχή μέρους των υποδομών τους για την εκτέλεση των έργων. Επιπλέον, η κυβέρνηση θα μπορούσε να διοχετεύσει το 80% του προϋπολογισμού της για μισθούς και μόνο το 20% για υλικά (που ήταν σχετικά η αναλογία που χρησιμοποιήθηκε για τα έργα των προγραμμάτων του New Deal). Αυτού του είδους οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να συμβάλλουν ώστε να σφραγιστεί το κοινωνικό συμβόλαιο.

Μια τελευταία λέξη για τον ιδιωτικό-κερδοσκοπικό τομέα

Αν τα 25 εκατομμύρια άτομα, που σήμερα δεν διαθέτουν ή έχουν επισφαλή εισόδημα, μπορούσαν να βρουν απασχόληση στον ιδιωτικό, τον δημόσιο ή τον κοινωνικό τομέα με έναν αξιοπρεπή μισθό, οι επιπτώσεις στον ιδιωτικό-κερδοσκοπικό τομέα θα ήταν

² Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση των ΗΠΑ δεν περιορίζεται οικονομικά με τον ίδιο τρόπο που περιορίζονται οι πολιτείες και οι τοπικότητες, επειδή η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και το Υπουργείο Οικονομικών συντονίζουν ώστε να καλυφθούν όλες οι ομοσπονδιακές πληρωμές (Wray 1998). Οι πολιτείες, αντιθέτως, δεν έχουν κυρίαρχη εξουσία πάνω από την έκδοση του νομίσματος. Έτσι, η ύπαρξη του προγράμματος θα μπορούσε να τεθεί σε κίνδυνο λόγω υστέρησης πολιτειακών εσόδων κατά τη διάρκεια μιας ύφεσης—δηλαδή ακριβώς τη στιγμή που οι δαπάνες για το πρόγραμμα θα πρέπει να αυξηθούν. Οι πολιτείες περιορίζονται επίσης από τις τροπολογίες για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού τους, εμποδίζοντάς τες από το να δαπανούν με τον ίδιο αντικυκλικό τρόπο όπως η ομοσπονδιακή κυβέρνηση.

σταθερή ζήτηση, αύξηση του κέρδους, ανάπτυξη, και πολύ καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα.

Επειδή η εγγυημένη απασχόληση είναι προαιρετική και παρέχει δουλειά με ένα βασικό μισθό, μάλλον δεν πρέπει να θεωρείται πιθανό ότι θα ενταχθούν στο πρόγραμμα όλοι οι σημερινοί άνεργοι. Αν κάποιος από αυτούς αποφασίσουν να δημιουργήσουν τις δικές τους επιχειρήσεις ή κερδοσκοπικές κοινωνικές επιχειρήσεις, η ίδια η ύπαρξη της εγγυημένης απασχόλησης διασφαλίζει ότι θα ξεκινήσουν τις δραστηριότητές τους σε μια πολύ πιο σταθερή οικονομία με πολύ πιο σταθερή ζήτηση απ' ό, τι έχουμε βιώσει ποτέ. Η σταθερότητα που προσδίδει η εγγυημένη απασχόληση στη συνολική ζήτηση διασφαλίζει ότι πολλοί από τους σημερινούς άνεργους θα βρουν απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα. Η εμπειρία με τα προγράμματα άμεσης δημιουργίας θέσεων εργασίας σε όλο τον κόσμο δείχνει ότι προωθούν την απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα πιο επιθετικά από ό, τι η συμβατική πολιτική της τόνωσης της οικονομίας (Tcherneva 2013b).

Το συγκλονιστικό ποσοστό ανεργίας ανάμεσα στους νέους (13,5% σε εθνικό επίπεδο και 20,2% και 44% για τους Ισπανόφωνους και Αφροαμερικανούς νέους, αντίστοιχα) έχει σοβαρές μακροχρόνιες κοινωνικές επιπτώσεις, ανάμεσα στις οποίες είναι οι αρνητικές επιπτώσεις στα εισοδήματα των μελλοντικών γενιών, στην απασχολησιμότητα και στις οικονομικές ευκαιρίες. Ωστόσο, οι νέοι έχουν πάρα πολλές ιδέες για το είδος των κοινοτήτων που θέλουν να ζουν, και αναλαμβάνουν δυναμικά μετασχηματιστικές πρωτοβουλίες σε όλη τη χώρα—από τις αστικές γεωργικές πρωτοβουλίες στην πόλη του Κάνσας και σε ολόκληρη τη χώρα έως τους νέους επιχειρηματίες στο Ντιτρόιτ (Salter 2013). Μια πολιτική εγγυημένης απασχόλησης θα πολλαπλασίαζε τις προσπάθειές τους, διασφαλίζοντας παράλληλα μια ευκαιρία βασικής απασχόλησης για όλους. Τέλος, η λειτουργία της μέσω του κοινωνικού τομέα θα αντιπροσώπευε μια θεμελιώδη επανεξέταση του δικτύου ασφαλείας.

Πηγές

Eriksson, S., and D.-O. Rooth. 2014. "Do Employers Use Unemployment as a Sorting Criterion When Hiring? Evidence from a Field Experiment." *American Economic Review* (forthcoming).

Kaboub, F. 2007. "Employment Guarantee Programs: A Survey of Theories and Policy Experiences." Working Paper No. 498, Annandale-on-Hudson, N.Y.: Levy Economics Institute of Bard College. May.

Mitchell, W. F. 1998. "The Buffer Stock Employment Model and the NAIRU: The Path to Full Employment." *Journal of Economic Issues* 32(2): 547–56.

———. 2012. "The Costs of Unemployment—Again." Bill Mitchell—Billy Blog, January 13.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). 2006. "The Social Enterprise Sector: a Conceptual Framework." Local Economic and Employment Development (LEED) Programme, accessed January 8, 2013.

Salter, E. 2013. "How A Young Community of Entrepreneurs Is Rebuilding Detroit." *Fast Company Magazine*, April 15.

Tcherneva, P. R. 2012a. "Full Employment through Social Entrepreneurship: The Nonprofit Model for Implementing a Job Guarantee." Policy Note 2012/2. Annandale-on-Hudson, N.Y.: Levy Economics Institute of Bard College. March.

———. 2012b. "The Role of Fiscal Policy: Lessons from Stabilization Efforts in the U.S. during the Great Recession." *International Journal of Political Economy* 41(2): 5–26.

———. 2013a. "Reorienting Fiscal Policy: A Critical Assessment of Fiscal Fine-Tuning." Working Paper No. 772. Annandale-on-Hudson, N.Y.: Levy Economics Institute of Bard College. August.

———. 2013b. "Beyond Full Employment: What Argentina's *Plan Jefes* Can Teach Us about the Employer of Last Resort." In M. Forstater and M. Murray, eds. *The Job Guarantee: Toward True Full Employment*. New York: Palgrave.

United Nations. 1948. Universal Declaration of Human Rights, G.A. res. 217A (III), UN Doc. A/810 at 71.

Weidner, J., and J. C. Williams. 2011. "What Is the New Normal Unemployment Rate?" *FRBSF Economic Letter*, no. 2011-05 (February 14).

Wray, L. R. 1998. *Understanding Modern Money: The Key to Full Employment and Price Stability*. Northampton: Edward Elgar.